

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878
NO. 65. - ŠTEV. 65.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, TUESDAY, MARCH 20, 1934. - TOREK, 20. MARCA 1934

TELEFON: CHelsea 3-3878
VOLUME XLII. - LETNIK XLII.

NAPETOST MED TOVARNARJI IN A.F.L. JE NA VISKU

TOVARNARJI PRAVIJO, DA SO ZAHTEVAM AM. DEL. FEDERACIJE NEAMERIŠKE IN NEPATRIOTSKE

Nevarnost štrajka večja kot kdaj prej. — Predsednik Federacije pravi, naj bo dana delavcem prilika, da sami odločijo. — Če ne bo imel industrijalni ravnatelj Johnson nobenega uspeha, bo najbrž posegel v spor predsednik Roosevelt. — Delodajalci očitajo Federaciji, da se hoče polastiti kontrole nad avtomobilsko industrijo.

Zaenkrat se še ne ve, če se bo jutri na povelje Ameriške Delavske Federacije ustavilo obratovanje v vseh avtomobilskih tvornicah. Napetost je prikipela do viska. Niti zastopniki delavcev niti delodajalcev nočejo za las odnehati.

Ravnatelj narodne avtomobilске trgovske zbornice so se včeraj več nego deset ur posvetovali.

Par ur je bil navzoč tudi industrijalni diktator Hugh S. Johnson, naposled se je pa konferenca ogodila do današnjega dne.

Delodajalci so včeraj objavili v časopisju velike oglase, v katerih pozivajo delavce, naj se ne dajo zavesti od Ameriške Delavske Federacije k generalnemu štrajku. Po zatrdilu avtomobilskih magnatov, je Federaciji blagobit delavcev stranska stvar, dočim je njen smoter polastiti se popolne kontrole nad avtomobilsko industrijo.

Tvorničarji pravijo, da se ne bodo pod nobenim pogojem "vklonili" tem neameriškim in nepatriotskim zahtevam.

Odgovoril jim je William Green, predsednik A. D. Federacije, ki je rekel, da skušajo tovarnarji preprečiti strokovno organiziranje svojih delavcev z ustrahovanjem in nasilnimi odredbami.

Industrijalce je pozval, naj dovolijo, da bodo delavci samo odločili, če naj se pridružijo kompanijskim unijam ali strokovnim organizacijam ali pa sploh ostanejo nevtralni.

Iz javnih izjav industrijalcev in delavskih voditeljev je razvidno, da štrajka ne bo mogoče preprečiti, ako se v zadnjem hipu člani narodne trgovske avtomobilске zbornice ne sprejmejo predlogov industrijalnega ravnatelja Hugh S. Johnsona.

V narodno trgovsko zbornico spadajo razen Forda vsi ameriški izdelovalci avtomobilov.

V največ tovarnah so strokovno organizirani delavci že glasovali za štrajk.

Po mnenju generala Johnsona bi zastoj v avtomobilski industriji resno ogrozil ves predsednikov program za obnovo ameriškega gospodarstva.

Johnson svetuje delodajalcem, da dajo delavcem priliko glasovati, če naj se pridružijo strokovni organizaciji ali pa kompanijski uniji. Vse spore naj bi pa rešila razsodiščna oblast, čije beseda bi bila odločilna.

Kako resen je položaj, je razvidno iz tega, da je predsednik Roosevelt včeraj dolgo razpravljaval z generalnim pravdnikom Cummingsom glede preteče stavke v avtomobilski industriji.

V slučaju, da Johnson ne bo uspešen v svojih prizadevanjih, bo predsednik najbrž osebno posegel v spor in ga skušal tako končati, da bosta obe stranki zadovoljni.

Delodajalci pravijo, da bi bilo v slučaju stavke prizadetih 250,000 ameriških delavcev in se sklicujejo na dejstvo, da se je povzpela avtomobilska industrija na svoje sedanje visoko stališče brez vsakega sodelovanja strokovnih organizacij. — Sedaj pa hoče Ameriška Delavska Federacija, — pravijo delodajalci, — dobiti kontrolo nad našo industrijo in uničiti tisto, kar smo v dolgih letih in z velikim trudom dosegli.

Green pravi, da bo padla vsaka krivda na delodajalce, če bo izbruhnil štrajk v avtomobilski industriji.

Dalekosezni Mussolinijevi načrti

ZRAČNA POŠTA JE OBNOVLJENA

Vojaški aeroplani so zopet pričeli prevažati pošto. — Tekom enega tedna je bila cela uprava reorganizirana.

Washington, D. C., 19. marca. Na odredbo predsednika Roosevelta, ki je pred enim tednom ustavil prevoz pošte z vojaškimi aeroplani, je armada zopet pričela prevažati pošto.

Za sedaj pride v poštev samo 8 zračnih črt. Prvi vojaški aeroplan s pošto je odletel v ponedeljek ob 12.20 iz Oakland, Cal. Na ostalih sedmih črtah se je pričel prevoz v kratkih presledkih.

Ravnatelj uprave zračne pošte brigadni general Oscar Westover, se je zelo pohvalno izrazil o svoji organizaciji, ki je bila tekom enega tedna temeljno prenovljena. Ravno tako zadovoljivo se je izrazil šef letalnega zbora generalni major Benjamin D. Foulois, ki je nadzoroval razne letalske postojanke.

Število poštinih zračnih črt je bilo z 18 znižano na samo 8 črt.

Aeroplani so bili prenovljeni in uunovno opremljeni, da bodo sposobni za prevoz pošte. Tudi za pilote so bili izbrani najboljši vojaški letalci. V vseh aeroplanih so postavljene priprave za letanje v megli in ponoči. Vsak aeroplan ima tudi radijsko oddajno postajo.

CWA DELAVCI ŠTRAJKAJO

Shamokin, Ohio, 19. marca. — Tisoč CWA delavcev v Mt. Carmel in Shamokin je zaštrajkalo v protest proti znižanju plače od 57 centov na 50 centov na uro.

Syracuse, N. Y., 19. marca. — S povišanjem plače za 10 centov na uro je bila končana stavka 7300 CWA delavcev.

Delavcem je bilo tudi dovoljeno, da nadomestijo izgubljeno delo vsled stavke, ki se je pričela pred tremi dnevi.

OSEM SMRTNIH OBSDOB

Hernando, Miss., 18. marca. — Trije mladi črnci Isaac Howard, Ernest McGeebe in John Jones so glasno molili in prosili za odpustitev, predno so umrli na visli zaradi zločina, katerega so izvršili nad mladoletno hčerjo Clyde Collinsa.

Collins je gledal, kako je šerif Roscoe Lauderdale vse tri zločince obesil.

Prvi je prišel na vislo Howard, ki je pel mrtvaško pesem črncev, ko je šerif brat obtožnico.

Za njim je bil obešen McGeebe, ki je pred usmrtnitvijo rekel: "Povejte vsakemu črncu, da se naj nikdar tako ne pregreši."

Jones, ki je zadnji stopil pod vislice je rekel: — Vse ljudi mojega plemena želim svariti pred tem, kar se sedaj godi. To je strašno.

V Milledgeville je bil usmrten na električnem stolu John Downer, ker je storil silo nekemu belemu dekletu. Downerju je sledil Sandy Walker zaradi umora dveh črncev.

V Raleigh, N. C., sta na električnem stolu umrli Jesse Brooke, ki je umoril detektiva Rolanda A. Gilla in James Johnson, ki je umoril svojo ljubico. V Tupelo, Miss., je bil obešen Bob Owens, ker je umoril nekega bogatega samotarja.

O MORILCU ŠTIRIH OTROK NI NIČ SLEDU

John McHale je najbrže v hipni blaznosti storil strašno dejanje. — Lani je bil v umobolnici.

Policija je celo nedeljo zastoj iskala po newyorških cerkvah in pivnicah 31 let starega Johna McHaleja, ki je v soboto zvečer umoril svoje štiri otroke, nato pa izginil.

Štiriletna Helen je ležala že mrtva v svoji okrvavljeni postelji, ko se je njena mati vrnila iz trgovine. Šestletna Ana, petletna Margaret in Agnes, stara 18 mesecev so v nedeljo dopoldne umrle v Fordham bolnišnici v Bronxu.

McHale se je v soboto zvečer sprijel s svojo ženo, ker ni hotela iti z njim na ples sv. Patrika. Žena svojih otrok ni mogla pustiti samih, tuje osebe pa tudi ni mogla najeti, ker je njen mož, ki je bil zaposlen pri CWA, zaslužil komaj toliko, da je mogel preživljati svoje družino.

V času, ko je bila žena odsotna iz stanovanja, ko je šla v trgovino po mleko, je mož s kladivom razbil glave svojih hčera Kladivo je pustil ležati v postelji najmlajšega otroka.

Ko se žena okoli 8 zvečer vrne in vidi strašni prizor, skoro podivja in prične kričati na pomoč. Za nesrečno ženo se je zavzela njena sestra Mrs. Dennis Carney, ki stanuje v bližini.

McHale je bil fanatično pobožen in je včasih tudi kazal znake verske blaznosti. Lansko leto je bil zato nekaj časa na Warms Island, kjer so zdravniki preiskovali njegovo duševno stanje.

STAVISKLEVA AFERA

Pariz, Francija, 19. marca. — Uradnik poljedelskega ministrstva Emile Blanchard, ki je v četrtek prišel, da je bil v zvezi z več družbami Aleksandra Staviskija, je bil najden onemarečen v gozdu Fontainebleau. Popil je strup in si poleg tega še z nožem prerezal vrat.

Vojaki, ki so ga našli v gozdu, so ga propeljali v bolnišnico, kjer je po nekaj urah umrl. Od doma je odšel v petek in je svoji ženi pustil pismo, v katerem pravi, da si je zaradi propada Staviskijeve zastavljavnice v Mayonne nakopal veliko sramoto in da si hoče vzeti življenje.

Aretiran je bil tudi ravnatelj pariške igralnice Eugene Tribut, da pojasni zadevo čeka v znesku 800,000 frankov, katerega je sprejel od Staviskija. Tribut pravi, da je Staviski s tem čekom plačal svoj dolg pri igralni, toda Tribut je bil pridržan v zaporu pod obdolžbo, da je obdržal ukradeno lastnino. Nekateri pariški listi trdijo, da je bila Tributova igralnica shajališče morilcev sodnika Alberta Princee, kn je bil važna priča v Staviskijevi aferi.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

S. INSULL KRIŽARI PO MORJU

Po morju se bo vozil en mesec. — Njegov namen ni vstaviti se v Abesinijo. Tajinstvena jahta ga zasleduje.

Atene, Grška, 19. marca. Bivši čikaški milijonar Samuel Insull se nahaja na majhnem grškem tovornem parniku Maiotis na širokem morju.

Njegov novi odvetnik Xeros pravi, da namerava Insull ostati na parniku do 20. aprila, ali pa še dalje in bo ta čas varen pred izročitvijo ameriškim oblastim.

Xeros tudi pravi, da se Insull ne mara vstaviti v majhni državici Abisiniji v severni Afriki in tudi ni hotel povedati, kam je Insull namenjen, ker bi bilo mogoče njegovo življenje v nevarnosti.

Mogoče se bo Insull nastanil na neki med Perzijo in Irakom, kjer ima brat Mrs. Couyoumjourlu, ki je bila z Insullom ves čas njegovega bivanja v Atenah, veliko posestvo.

Ko je v sredo prvič pobegnil s parnikom Maiotis, je bil Insull namenjen v Abisinijo, toda sedaj si bo izbral drugo smer.

Neko poročilo iz Port Saïda pravi, da je tamošnja pristaniška oblast od egipčanske vlade sprejela naročilo, da ne dovoli Insullu, da bi stopil na suho, ako bi prišla njegova ladja v pristanišče. Ko se je odpravil iz Pireja, je rekel, da je namenjen v Djibouti v francoski Somali deželi, kjer je vhod v Abisinijo. Parnik Maiotis je dobro preskrbljen z živili.

Insullova žena, ki se je v Pireju poslovila od svojega moža in nato zopet odpotovala v Atene, ne bo deportirana, kot je bilo prej naznanjeno, toda njeno dovoljenje za bivanje na Grškem ne bo več podaljšano. Odvetnik Xeros pravi, da bo v sredo najbrže odpotovala v Marseilles v Francijo.

Insull si je pred odhodom pustil svoje bele lase in brke pobarvati črno in je tudi oblečen kot kak mladenič.

Kmalu po odhodu Maiotis je odplula iz Istanbula neka tajinstvena jahta z imenom Vulture. Kot pravi neko poročilo, je nekaj Amerikancev najelo hitro jahto, ki zasleduje Insullovo ladjo v namenu, da ga vjamejo in izroče ameriškim oblastim.

ZAPRTI TUJCI BODO DEPORIRANI

Columbus, Ohio, 19. marca. — Governor White je odredil, da morajo biti vsi tujci, ki so zaprti v kaznišnicah države Ohio, deportirani. S tem hoče White znižati številno kazencev in zmanjšati stroške.

Governor White je z ozirom na to rekel:

— Po resnem razmišljanju posameznih slučajev sem se odločil, da vsakemu kazencu, ki ni ameriški državljan, odpustim kaznen in bo deportiran. Prizivno sodišče naj ga izpusti iz zapore s poveljem, da odpotuje v svojo domovino. Ako pomislimo, da so nekateri kazenci obsojeni na smrt, si bo država prihranila mnogo stroškov, ako so deportirani v dežele, iz katerih so prišli.

BODOČNOST ITALIJE JE V SEVERNI AFRIKI IN AZIJI

RIM, Italija, 19. marca. — V svojem govoru pred 5000 fašistovskimi voditelji je ministrski predsednik Mussolini razvil svoj 60-letni načrt za notranji in zunanji razvoj Italije, tako da bo do konca tega stoletja dosegla Italija svetovno prvenstvo med državami. To stoletje mora biti v znamenju črnih srajc.

SOVJETSKI LETALCI SO NA VARNEM

Pet pogrešanih letalcev se je rešilo, ko se jim je pokvaril aeroplan. — 89 mož se še vedno nahaja na ledeni plošči.

Moskva, Rusija, 19. marca. — Sovjetski pilot, Anatole Liapidevski, ki je bil s svojimi štirimi tovariši pogrešan od 14. marca, ko je odletel od rta Wellen proti rtu Vankarem, najvišje točke Sibiri, je v nedeljo prišel peš v Vankarem ter je povedal, da je bil njegov aeroplan prisiljen pristati in je bil pri tem poškodovan šest milj od otoka Kolučunski, da pa so vsi letalci ostali nepoškodovani.

Liapidevski je 5. marca odletel z rta Wellen na ledeno ploščo, kjer se je nahajalo 89 mož, 10 žena in 2 otroka, ki so se rešili s potopljene parnika "Čeljuskin" ter je prepeljal na varno vseh deset žena in obeh otroka.

Na ledeni plošči se še vedno nahaja 89 mož, ki čakajo na rešitev. Liapidevski se je z enim mehanikom vrnil k pokvarjenemu aeroplanu, da ga popravi.

Sovjetska vlada je organizirala obsežno rešilno ekspedicijo, v kateri je zaposlenih 20 aeroplanov, nad 100 pasjih vpreg in več ledenolomcev, med katerimi je tudi slovit Krassin, ki je iz Leningrada odpeljal žive.

Ekspedicija 89 mož na ledeni plošči ima še zalogo živež in kuriva za en mesec.

Radijsko poročilo s Severnega rta naznanja velike viharje po celi severni pokrajini.

Moskva, Rusija, 18. marca. — 89 mož Schmidtove ekspedicije se nahaja v veliki nevarnosti, ker je ledena plošča, na katero so se rešili s potopljene parnika "Čeljuskina", pričela pokati.

ZAJTRK DRUŠTVA NAJSVETEJŠEGA IMENA

6000 newyorških policistov, ki so člani društva Najsvetejšega Imena, je pri svojem skupnem zajtrku preteklo nedeljo v hotelu Astor poročilo: 3000 grapefruitov, 1200 funtov oatmeal, 24,000 jaje, 32,500 žemlj, 2500 pečenih kokoši, 4500 funtov krompirja 12,000 klobas, 900 galon kave, 1250 kvartov smetane, 800 kvartov mleka in 1000 funtov sladkorja.

Streglo jim je 700 natakarjev v veliki plesni dvorani in dveh drugih obednicah.

Mussolini je govoril v operi, kjer je bilo poleg fašistovskih voditeljev tudi mnogo drugih odličnih mož, med njimi tudi iznajditelj brezičnega brzojava, senator Guglielmo Marconi.

— V tej dobi načrtov, — je rekel Mussolini, — hočem vam predložiti načrt ne za pet ali deset let, temveč za 60 let, ki nas bo vodil v novo stoletje, do katerega časa bo imela Italija prvenstvo sveta.

— Italija nima bodočnosti na zapadu in severu. Njena bodočnost leži na vzhodu in jugu, v Aziji in Afriki. Obsežni viri Azije morajo biti izrpani.

Afrika pa mora biti pripeljana v krog civilizacije.

Toda tu ne mislim na osvojitve zemlje, temveč na naravni razmah. Zahtevamo, da države, ki so že prišle v Afriko, ne ovirajo vsakega koraka našega razmaha.

S tem je najbrže mislil Francijo, dasi je ni omenil.

Kar se tiče v okviru Italije, je rekel Mussolini, je potrebno osušiti močvirja, zgraditi je treba nove vodovode in ceste, presnovati italijanske občine prezidati in popraviti 930,000 kmetskkih hiš ter jih nanovo sezidati 500,000. To delo bo dogotovljeno v 30 letih.

— Vsaka oseba ne deželi bo imela čisto in zdravo hišo. — je rekel Mussolini. — Le na ta način je mogoče preprečiti priseljevanje v mesta.

Glede odnosov s tujimi državami je rekel Mussolini:

— Italija je bila v prijateljskih odnosih z Avstrijo od časa svetovne vojne ter bo tako tudi nadaljevala. Avstrija ve, da se more zanesati na nas, da moremo braniti njeno neodvisnost ter bomo stali vsi, kar je v naši moči, da ji pomagamo v gospodarskem oziru.

— Naši odnosi z Jugoslavijo so diplomatsko pravilni, toda nič več. Toda pri vsem tem morajo biti narodi prijateljski, ker so v pomoč eden drugemu.

— V splošnem so odnosi s Francijo boljši. Toda poudariti moram, da noben izmed mnogih problemov, ki obstoje med obema državama že 15 let, še ni bil rešen.

Med Italijo in Ogrsko vlada prijateljstvo in sočudnost. Ogrska zasluži boljše bodočnost.

ROMUNSKA PROTI HABSBURŽANOM

Bukarešta, Romunska, 18. marca. — Podtajnik romunskega zunanjega ministrstva Savel Radulescu je v poslanski zbornici rekel, da Romunska odobrava vsebino govora jugoslovanskega zunanjeega ministra Bogoljuba Jevtića, ki je rekel, da Jugoslavija nasprotuje, da bi nedvojvoda Oton prišel na avstrijski ali ogrski prestol. — Mala antanta, — je rekel Radulescu, — je proti temu, da bi se Habsburžani vrnili na avstrijski prestol, ker bi to bila nevarnost za mir v osrednji in vzhodni Evropi.

